

Тема. Ернст-Теодор-Амадей Гофман Повість-казка «Лускунчик і Мишачий король». Коротко про митця. Реальний світ і вигадка в казці. Атмосферу в будинку Штальбаум Дроссельмейер в реальному й чарівному світі казки

Мета: ознайомити учнів із творчістю Гофмана на прикладі його казки «Лускунчик і Мишачий король»; розвивати навички аналізу прозового твору, його образної системи, зв'язне мовлення, логічне мислення; сприяти морально-етичному вихованню учнів.

Хід уроку

Епіграф:

*Мабуть, ніщо інше тут, на землі, не звеличує так людину,
у самій прихованій її сутності, як любов. Так, кохання*

*—
це та могутня таємна сила, що струмує й перетворює
найглибші основи буття.
Е.Т.А. Гофман*

Зміст роботи

I. Мотивація навчальної діяльності

Вступне слово вчителя з елементами бесіди

- Скажіть, будь ласка, яке свято найбільше асоціюється з дивом? В який день ми віримо, що наші мрії обов'язково здійсняться?
- Різдво – це з дитинства улюблений радісний день, що іскриться чудом і душевним теплом. Це свято несе нам затишок, любов і наповнює наші серця незабутніми враженнями. У ці дні маленьке диво народження перебуває у кожному з нас.
- А що Різдво означає для вас?

2. «Асоціативне гроно».

Підберіть асоціативний ряд ароматів до слова «Різдво».

II. Оголошення теми і мети уроку

Учитель. Відомо, що в переддень Різдва завжди трапляються чарівні історії і здійснюються мрії. Саме 24 грудня в будинку радника медицини Штальбаума і відбуваються події, які неочікувано змінили життя дівчинки Марі. Про це розповів нам німецький письменник Ернст Теодор Амадей Гофман, створивши казку-диво «Лускунчик і Мишачий Король».

Спробуймо і ми з вами за допомогою своєї уяви потрапити у дивовижний світ героїв Гофмана і зрозуміти прості істини, які заховані між рядками

книги. Тема уроку «Ернст-Теодор-Амадей Гофман «Лускунчик і Мишачий король». Реальний світ і вигадка в казці».

III. Сприйняття і засвоєння навчального матеріалу учнями

1. Коротке повідомлення про письменника

За освітою Гофман був юристом. Але його справжнім покликанням стало мистецтво. Він любив музику, просто обожнював Моцарта. На честь цього композитора навіть взяв собі третє ім'я – Амадей. Гофман писав музику для вистав, диригував, захоплювався театром. Окрім того, він був чудовим карикатуристом, багато персонажів його творів намальовано ним у сміливій та іронічній манері. Гофман виявляв себе і як прекрасний художник – декоратор і літературний критик. Та справжню, світову славу йому принесла література. Особливе місце в його творчому доробку займає чарівна казка «Лускунчик і Мишачий король», наповнена фантастичними перетвореннями й різноманітними дивами.

<https://www.youtube.com/watch?v=h1vfZu2w57I>

2. Історія створення твору

3. Знайомство з твором

Учитель. Казка «Лускунчик і Мишачий Король» наповнена таємницею, очікуванням дива. Вона дуже загадкова: чи то історія з Лускунчиком всього лише наснилася маленькій Марі, чи то відбулася насправді. Все можливе на Різдво. Різдво було улюбленим святом і самого Гофмана. До того ж у Німеччині традиційно всі шанують це свято і вважають його

найголовнішим. Німці цілий місяць готуються до нього: з 1 по 24 грудня щодня дарують один одному хоча б один маленький подаруночок, а в ніч на 25 грудня – ніч Різдва – пригощаються гарячим ароматним глінтвейном та різдвяним кексом «Штоллен» з горіхами, родзинками і цукатами – так, як у гофмановському місті Солодошів, де гостей зустрічають Марципановий замок, цукрові галереї, фонтани з лимонаду, Медова річка, струмок і озеро мигдального молока. Ну що ж, любі діти, прийшов час і нам поринути у казку.

1) Перегляд частини фільму (0.00 – 2.49)

https://uakino.me/filmy/genre_fantastic/17123-luskunchik-ta-mishachiy-korol.html

2) Прослуховування аудіокниги (скорочено)

<https://www.youtube.com/watch?v=XJMphGbvCzk>

4. Бесіда за змістом твору

- Де і коли відбувається дія казки?
- Назвіть імена головних героїв.
- Яким талантом володів Дросельмаєр?
- Які подарунки Марі та Фріц одержали в новорічну ніч?
- Яка іграшка привернула увагу Марі?
- Знайдіть опис Лускунчика в тексті і зачитайте його.
- Як Марі ставилася до цієї іграшки? Як ви думаєте, чому?
- Які дива сталися у новорічну ніч?
- Як повів себе Лускунчик?
- Як усі іграшки називали Лускунчика?

5. Реальний і фантастичний світ в казці. Заповнення таблиці

РЕАЛЬНО	ВИГАДКА
Заповнюємо таблицю!	
Святковий будинок Штальбаумів, звичайні діти Фріц і Марі, очікування подарунків у Святвечір, іграшка Лускунчик.	Чарівні сили Марі, незвичайні перетворення й дива, пов'язані з іграшкою Лускунчик.

Ці події створюють казковий світ, де реальний і фантастичний змішуються, допомагаючи розкрити історію та пригоди героїв казки.

6. Теорія літератури

КАЗКА	ПОВІСТЬ
НЕВЕЛИКИЙ ОБСЯГ.	СЕРЕДНІЙ ОБСЯГ.
ПРОСТИЙ СЮЖЕТ.	РОЗГАЛУЖЕНИЙ (КІЛЬКА ПОДІЙ) СЮЖЕТ.
ОДИН - ДВА ГОЛОВНИХ ГЕРОЇВ.	БІЛЬША КІЛЬКІСТЬ ГОЛОВНИХ ГЕРОЇВ.
УВАГА ЗОСЕРЕДЖЕНА НА СЮЖЕТІ.	ВАЖЛИВЕ МІСЦЕ ЗАЙМАЮТЬ ОПИСИ.

- Доведіть, що «Лускунчик і Мишачий король» це повість-казка.

IV. Підведення підсумків. Проблемне питання

- Як ви вважаєте, чи справді люди, які палко вірять у чудеса й виявляють прекрасні чесноти, досягають щастя?

V. Домашнє завдання

С. 176-185, вміти переказувати казку, створіть малюнок або комікс за одним із прочитаних розділів казки, прокоментуйте його